Nr. 109

KURYER LITEWSKI

Wilnie w Poniedziałek dnia 10 *Września v. s.* 1823 *Roku.*

Wiadomości Krajowe.

Ostatnia data gazet sankt-petersburskich jest dnia 1 września:

We czwartek d. 30 sierpnia, w dzień ś. Alexandra Newskiego, Wysokich imienin Nayjaśnieyszego Cesarza Jegomości, Wielkiego Xiążęcia Alexandra i orderu ś. *Alexandra-Newskiego*, Przenaywielebnieyszy Metropolita, na czele przednieyszego duchowieństwa stolicy, z kościoła katedralnego Nayświętszey Panny Kazańskiey, udał się w processyi do kościoła ś. *Alexandra-Newskiego*, gdzie Nayjaśnieysze Cesarzowe, Elżbieta i Marya z wielkim udały się orszakiem dla słuchania mszy ś. We wszystkich kościołach śpiewane było *Te Deum.* W pałacu taurykim był wielki obiad. Wieczorem miasto zostało oświecone. (z *Cons. Impart.*)

Podług gazety sankt-petersburskiey, Cesarz Jegomość, d. 18 sierpnia o godzinie 5 wieczorem przejeżdżał przez *Sominską Przystań*; skąd przez stacyą *Oksiutynę*, na nocleg stanął we wsi *Suminie*, w powiecie mołożskim, a d. 20 o południu przybył szczęśliwie do *Mologi*, powitany okrzykami radośnego ludu, *ura!* Nayjaśnieyszy Pan u rogatki spotkany był przez Horodniczego, a przed domem, dla Jego Cesarskiey Mości przygotowanym, przez Marszałka powiatowego z urzędnikami i znacznieyszymi obywatelami miast, z pomiędzy których Głowa miasta *Buszkow*, ofiarował Nayjaśnieyszemu Panu chleb i sól. W domu tego *Buszkowa*, Cesarz Jegomość zatrzymał się i miał śniadanie, po którem z łaskawą uprzeymością przyymować raczył urzędników, przedstawianych przez Marszałka, któremu, tudzież sprawnikowi za odznaczające się urządzenie dróg w powiecie, a Horodniczemu za porządek i czystość w mieście, raczył oświadczyć Wysokie swe zadowolenie; familiią Głowy *Buszkowa* udarować raczył, żonę brylantowym pierścieniem, a dwie córki fermoarami. Po południu o godzinie 2rey, w pożądanym stanie zdrowia, udał się Nayjaśnieyszy Pan w dalszą drogę traktem do *Rybińska*. Lud tłumnie zgromadzony na obszernym rynku, na ulicach i około domu kupca *Buszkowa*, szybko się przeniosł na brzeg *Wołgi*, przez którą Jego Cesarskiey Mości przejeżdżać wypadało, i ustawicznemi okrzykami *ura!* z serdecznem życzeniem nayszczęśliwszey podróży i naylepszego zdrowia, żegnał Monarchę, Oyca oyczyzny. Po wyjeździe Cesarza Jegomości, z podziwieniem widzieć można było, jak miasto, wielką ludnością napełnione, zupełnie prawie bezludném stało się. Wnet za Cesarzem, jedni pieszo, inni jazdą, a naywięcey w łodziach do *Jarosławia* pospieszyli, ażeby tam jeszcze mieć szczęście oglądania oblicza Nayłaskawszego Monarchy.

Jego Cesarska Wysokość Wielki Xiążę Jegomość, Mikołay Pawłowicz, d. 21 sierp. przybył do *Ługi*, o godzinie 10 zrana, i po zmianie koni udał się w dalszą drogę do *Porchowa*.

Jego Cesarska Wysokość Wielki Xiążę, Michał Pawłowicz, d. 19 sierpnia o godzinie 8 zrana przejeżdżał przez *Wielkie-Łuki*, a tegoż dnia o godzinie 2rey z południa przez *Uświaty*, w obu mieyscach po zmianie koni, w dalszą udał się podróż do *Brześcia-Litewskiego*.

Przez Naywyższe Ukazy Jego Cesarskiey Mości do Rządzącego Senatu:

Dnia 17 sierpnia. Rangi 7mey klassy *Demidow* nayłaskawiey mianowany radcą kollegialnym, i otrzymał rozkaz zostawać w administracyi dróg kommunikacyi.

Teyże daty. Będącemu przy dowódcy korpusu oddzielnego sybirskiego, ober-audytorowi 6tey klassy *Kamajewu*, naymiłościwiey rozkazano sprawować obowiązki prezesa sądu okręgowego omoskiego z rangą radcy kollegialnego.

D. 22 sierpnia. Jarosławski gubernator cywilny, rzeczywisty radca stanu, *Bezobrazow*, w nagrodę gorliwości swey ku służbie i znalezionego przez Jego Cesarską Mość porządku, w powierzoney jemu gubernii, nayłaskawiey mianowany radcą taynym.

Kurs sankt-petersburski d. 28 sierp.: dukat hollen: nowy 11 r. 60 kop.. Zmiana złota 2 r. 89 kop. Zmiana srebra 2 rub. 71 kop.

Nieustający dochod kommissyi umorzenia długow: 68 assygnacyami po 102 procent.

Austrya.

Wiedeń dnia 31 sierpnia.
(z *Gazety Warszawskiey.*)

Dzisieyszy *Dostrzegacz Austryacki* umieścił następujący artykuł: „Gazeta londyńska *Goniec*, wystawując przegraną stanow hiszpańskich, które całą swoję nadzieję pokładały w *Ballasterosie* i spodziewały się po nim, iż da odsiecz *Kadyxowi*, napisał przy końcu: Chociażby było prawdą, iż zachodzi różność zdań między Xięciem *Angouleme* a rejencyą, małoby to nas w niespokoyność wprawiało. Istotném jest dla Anglii, i każdego porządnego rządu, aby ile można jak nayprędzey dano światu przykład ukarania fakcyi woyskowey, która Króla swego wzięła w niewolą. Zupełnie jest pewném, iż rejencya usiłowała wszelkiemi sposobami, aby się udała za Xięciem *Angoulème*; lecz xiążę ten oświadczył, iż kazałby ją pod strażą woyskową sprowadzić na powrót do *Madrytu*. Gazeta paryzka *Gwiazda* ogłasza tę wiadomość za jednę z basni korrespondenta tey gazety w *Madrycie*, którýby chętnie przy rejencyi grał rolę małego *Wilsona*, leczby jey do końca nie utrzymał.

Panstwo papieykie.

(z *Gazety Oester. Beob.*)

Gazeta *Diario di Roma*, pod d. 20 sierpnia, zawiera szczegóły o śmierci, rano tego dnia zaszłey, Jego Swiątobliwości *Piusa VII.*

„Dopełniamy smutnego obowiązku, donosząo o zeyściu z tego świata Jego Swiątobliwości. Lubo już nadzwyczayni gońcy, wszędzie roznieśli tę wiadomość, bliższe jednak szczegóły tego smutnego wypadku, z czułością zawsze będą przyjęte.

Od upadnienia, które zdarzyło się 6 lipca, leczenie Oyca ś. szło tak pomyślnie, iż nie można było powątpiwać o jego wyzdrowieniu. Lecz w nocy dnia 15 sierpnia osłabienie sił zrobiło się tak zatrważające, iż lekarze utracili nadzieję, przedłużenia sztuką swoją dni tak drogich. Choroba dnia 16 i 17 wzmagała się, a dnia 18 rano, dostoyny chory przyjął nayświętszą komunią, jako ostatni posiłek na podróż do wieczności.

„Sekretarz stanu Kardynał *Consalvi*, uwiadomił o tem kardynała dyakona świętego kollegium i kardynała wikarego. Również, kardynał *Consal-*

gi, jako 1szy z kardynałów, wyniesionych przez *Piusa VII*, od czasu zajęcia przez niego papiezkiey stolicy, doniosł o tém kollegium kardynałów, które potym udało się do pałacu kwirynalnego, dla powzięcia dokładnieyszey wiadomości o stanie Oyca ś.

Kardynał *della Genga*, jako wikaryusz Rzymski, uwiadomił kościoły patryarchalne, lateraneński, watykański, i liberyański, nie mniey kościoł farny śś. *Wincentego* i *Anastazyusza z Trevi* (fara Jego Świątobliwości), ażeby Przenayświętszy Sakrament wystawiły za zdrowie Papieża.

Dnia 19 rano Jego Świątobliwość przyjął ostatnie pomazanie z rąk Wielkiego Penitencyaryusza, kardynała *Kastiglioni*, przy tym ś. obrzędzie, jak pierwiey przy udzieleniu wiatyku obecni byli trzey kardynałowie pałacowi *Galessi*, *Bertazelli* i *Consalvi*, poczém kardynał wikaryusz zalecił klerowi modły, *Pro infirmo Pontifice morti proximo.* (za chorego Papieża blizkiego śmierci).

Po długiém, ale bardzo łagodnem, konaniu, przy którém, wyż rzeczeni kardynałowie pałacowi i wielki Penitecyaryusz obecnymi byli, i za zbawienie duszy jego zwyczayne modlitwy kościelne odprawiali, Oyciec ś. d. 20 sierpnia rano o 6tey godzinie (10¾ podług zegarów włoskich) oddał duszę w ręce swojego Stwórcy, z naywiększém zasmuceniem całego chrześciańskiego kościoła, i powszechnym żalem miasta *Rzymu*, którego mieszkańcy pod czas choroby jego, nayczulsze dowody uszanowania i poświęcenia się dla Oyca ś. okazywali."

„Zgon jego, równie w rzymskim, jako i zagranicznych krajach, opłakiwany będzie; jego pamiętne i mądre rządy stanął się i w następnych wiekach obfitą historyi materyą. Przestajemy na umieszczeniu tu, iż narodził się r. 1742 miesiąca sierpnia 14 d. w *Cesenie*, z rodziców Hrabiego *Scypiona Chiaramonti* i Hrabiny Johanny z domu *Ghini*; na chrzcie ś. odebrał imiona *Barnaba Ludwik*, do którego poźniey w roku 16stym swojego życia, wstępując do zakonu benedyktynów kassyneńskich Panny Maryi *Cesenskiey*, przydane miał jeszcze, *Jerzy Barnabasz*. Przybywszy poźniey do *Rzymu*, w klasztorze ś. *Pawła* poświęcił się nauce filozofii i teologii, potem obrany kanonikiem, wydał publiczny examen w kościele ś. Kalixta. Poźniey w *Parmie* uczył filozofii, a przez 9 lat w *Rzymie* teologii, i był w swym zakonie zaszczycony rozmaitemi dostojeństwy."

Dnia 16 grudnia *Pius VI* mianował go biskupem Tivoli, d. 14 lutego 1785 przeniesiony został na biskupstwo Imolańskie, i mianowany kardynałem."

„Dnia 14 marca 1800 roku wyniesiony został na stolicę papiezką, rządził kościołem przez lat 23, 5 miesięcy i dni 6. Zakończył życie mając wieku lat 81 i dni 6.

Gazeta *Diario di Roma*, umieściła poniższe opisanie obchodu żałobnego w *Rzymie* przez trzy dni pierwsze po śmierci Oyca ś.:

Jak tylko kardynał *Camerlengo*, *Pacca*, uwiadomiony został o zgonie papiezkim, wnet zwołał trybunał izby apostolskiey, i udał się z nim dnia 20 około godziny 10 ranney do pałacu kwirynalnego. Wszedłszy do pokoju Jego Świątobliwości upadł na ziemię, modlił się za dostoynego umarłego, i wodą go święconą pokropił. Potym wstał i zbliżył się do ciała dla potwierdzenia, że tak jest: tym celem dway jego assystenci odkryli oblicze zmarłego. Potym przystąpił kardynał do łóżka i przyjął z rąk *Maestro di Camera* pierścień rybacki, co wszystko zapisano do protokułu i przez notaryusza izby odczytano. Potem kardynał z gwardyą szwaycarską, udał się na powrót do swego pałacu, gdzie wnet, *Chierici di Camera*, łoszem przeznaczeni zostali do różnych posług w pałacu kwirynalskim, przez czas zostawania w nim zwłok Oyca ś."

„Skoro tylko kardynał uwiadomił senatora Rzymu o zgonie Oyca ś., wnet wielki dzwon Kapitolium, a za nim wszystkie inne, na rozkaz kardynała wikaryusza, obwieściły mieszkańcom stolicy zgon Głowy Kościoła."

Senat rzymski zgromadził potém milicyą kapitolińską, zwołał urzędników policyynych, okręgów *Campitelt* i *Ponte*, i wydał rozkaz półkownikowi rzeczoney milicyi, aby otworzył więzienia nowe i kapitolińskie, gdzie za małe wykroczenia uwięzieni siedzieli."

„Dnia 20 wieczorem kardynał *della Somaglia*, dziekan świętego kollegium, zwołał zgromadzenie naczelników trzech różnych stopni zgromadzenia kardynałów (biskupów, prezbiterów, dyakonów). Z kardynałem *Camerlengo* (jako naczelnikiem kardynałow biskupów), który w czasie osierocenia papiezkiey stolicy na wszystkich kongregacyach bywa obecny, znaydował się kardynał *Fesch*, jako naczelnik kardynałów prezbiterów, *Consalvi*, kardynałów dyakonów, i kardynał *Mazio*, sekretarz ś. kollegium."

„*Patres poenitentiarii* kościoła watykańskiego ciągle znaydowali się przy ciele Papieża i odprawiali zwyczayne modlitwy.

„Dnia 21 rano, po upłynionych 24rech godzinach, nabalsamowano ciało, a po połudnju wystawiono, w jednym z pokojów pałacu kwirinalnego na łóżu paradnym pod baldakinem. Ludowi dozwolony był wstęp do żałobnego pokoju, dla złożenia Naczelnemu Pasterzowi hołdu żałości i uszanowania.

Tegoż poranku zebrało się nadzwyczayne zgromadzenie w pałacu kwirynalnym, na którem wszysey kardynałowie znaydujący się w Rzymie byli obecni. Na tem zgromadzeniu prawie jednomyślnie postanowiono, ażeby zwołano *Conclave* w rzeczonem pałacu."

„Ciało Oyca ś. wystawione było przez dzień 22 i następny. Po południu przeniesiono uroczyście serce Jego Świątobliwości do kościoła farnego ś. *Wincentego* i *Anastazyusza* (parafia papiezka), i gdzie przyjęte zostało u drzwi przez tamecznego proboszcza z duchowieństwem. O godzinie 8 wieczorem nastąpiło wyniesienie zwłok, ze zwyczaynym orszakiem i obrzędami z pałacu kwirynalnego do Vatikanu, gdzie w papiezki ornat ubrane, złożone zostały w kaplicy Syxtusa. Wyż rzeczeni *Patres Poenitentiarii* modlili się przez całą noc, a oddział papiezkiey gwardyi szlacheckiey straż trzymał.

Francya.

Paryż, dnia 29 sierpnia
(z Gazety Warszawskiey.)

W dzień ś. *Ludwika*, Król Jmć podarował wielkie dzieło o Egipcie kilku jenerałom, urzędnikom i uczonym; dostały je także biblioteki dobrych miast *Cambray* i *Abbeville*. Tegoż dnia rozdano nagrody za cnotliwe życie. Więcey było ubiegających się o nie, aniżeli o nagrody akademickie za uczone rozprawy, i zdumiewano się nad ogromną liczbą cnotliwych w *Paryżu*. Lecz z kilkuset takich, którzy się zgłosili, 5ciu tylko uznano godnymi nagrody. *Piotr Becard*, 68mioletni starzec, otrzymał złoty medal wartości 1,500 franków, za to, iż Panią *Chavignac*, którą rewolucya wyzuła z całego majątku, przyjął do siebie, i z jałmużny żywił ją chlebem białym, a siebie czarnym. Gdy ta przyjaciółka jego zachorowała, przez 5 miesiące siedział co noc przy niey nie sypiając, dopóki sąsiadka nie pożyczyła mu materaca. Pani *Chavignac* miała wielkie chimery, i często czyniła niesprawiedliwe wyrzuty dobrodziejowi swemu. Na nio atoli nie zważał, i po jey śmierci ostatnie 5 franków zaniosł xiędzu na mszą ś., i na grobie jey postawił krzyż, który sam nożem zrobił. Prosty ten opis rozrzewnił całe zgromadzenie. Cztery inne nagrody, czyli medale, wartości 1,000 franków, otrzymały 4ry ubogie kobiety, za opatrywanie chorych.

Jedna z tuteyszych gazet pisze, iż w *Madrycie* rozchodzą się różne wieści o odmianach konstytucyi hiszpańskiey. Mają bydź ustanowione dwie izby: jedna wyższa, złożona ze 14stu członków, to jest: 10 biskupów i 3ostu wyższey szlachty; a druga niższa z deputowanych przez lud obranych, z wyłączeniem duchownych, którzy ani

mogą należeć do wyboru, ani bydź obranymi. Mówią oraz, iż Król hiszpański jest już zupełnie wolnym; lecz chce zabawić w *Kadyxie*, póki wszystko nie będzie urządzoném wspólnie z Xiążęciem *Angouleme*, naczelnym wodzem woyska francuzkiego, z którym uda się potém do *Madrytu*.

Porucznik *Carnot*, który się pięknie popisał w woysku, oblegającém *Barcellonę*, jest synem zmarłego jenerała w *Magdeburgu*.

Spadnienie ceny papierów skarbowych francuzkich pochodzi, nie z wiadomości z Hiszpanii, lecz z bankructwa kilku znakomitych bankierów tuteyszych.

Kardynałowie *Clermont Tonnere* i *Fare*, wybierają się na *Conclave* do *Rzymu*.

List z *Perpignan*, pod d. 17 b. m. wyraża: „F. *Erguevilliers*, gubernator tuteyszy, został uwięziony nazajutrz po przybyciu jenerała *Donnadieu*, a to z rozkazu jenerała *Rottenburg*, który dowodzi dywizyą. Przyczyną tey kary mają bydź honory woyskowe, z jakiemi przyjął przejeżdżającego jenerała *Donnadieu*, a które się mu, podług przepisów woyskowych, nie należały.“

Podczas obchodu imienin królewskich w *Gennes*, stojący tam półk artyleryi dał fajerwerk na polu marsowém; lecz nieszczęściem skra padła na złożone race, i zapaliła; przez co 29 osób zostało skaleczonemi.

Taż gazeta donosi z *Perpignan* pod d. 19 sierpnia: Onegday zrana odebrano tu wiadomość z *Cerdanii*, iż nieprzyjaciel jest w *Berga* i *Baga*, a myśli wkroczyć do *Cerdanii* francuzkiey. Rojaliści z *Puycerdy* i *Cerdanii* hiszpańskiey, wysłali swoje rzeczy do *Mont Louis*; tymczasem woysko francuzkie zaymowało ciągle *Puycerdę*, i transporta posyłano jak zwyczaynie do korpusu trzymającego *Urgel* w zamknięciu. Dnia 12 b. m. przestano strzelać z twierdzy *Urgel* do miasta, i dowódcy pozwolono kupić cukru, kawy i innych rzeczy dla swoich chorych. Nazajutrz zaś zaczęto znowu strzelać z twierdzy. 500 jeńców, których jenerał *Milans* zabrał woysku wiary pod *Calof*, zaprowadsono do *Lerydy*.

Cała znaydująca się tu artylerya wyszła do *Mont Louis*, dokąd także udadzą się celnicy.

Dnia 31. Marszałek Xiąże *Reggio* przesłał raport o kapitulacyi półkownika *Chaleco*, która nastąpiła d. 19 b. m., po żwawey bitwie, zaszłey dniem wprzódy pod *Puebla del Principe*, między półkownikiem *Rocherdragon*, dowódcą kiryssyerów Xięcia *Berry*, a oddziałem 250 jazdy, którym rzeczony półkownik *Chaleco* dowodził. Półkownik ten i podpółkownik *Fellez* uznali rejencyą, i oddział swóy oddali pod jey rozrządzenie.

W drugim raporcie, pisanym z *Madrytu* d. 25 sierpnia, donosi Xiąże *Reggio*, iż druga dywizya pierwszego korpusu woyska weszła d. 21 b. m. zrana do *Korunny*, gdzie znalazła osadę, złożoną blisko ze 4,000 ludzi, oraz znaczną ilość dział, potrzeb woiennych i żywności. Pomiędzy oficerami znaydują się: Jenerał *Novella*, dowódca twierdzy, *Campillo*, dowódca milicyi z *Bilbao*, i znany dowódca gieryllasów *el Pastor*.

Jenerał dowodzący w 11stey dywizyi woyskowey przesłał przez telegraf ministrowi woyny wiadomość z *Bordeaux* pod d. 30 b. m., iż pewny oficer hiszpański, należący do osady w *Urgelu*, opuścił twierdzę ze 48 ludźmi z półku *Lerydy*, i przeszedł na naszę stronę. Jenerał *Barbot* ma go posłać z tymi ludźmi do *Pau*, zkąd odeslany będzie do Hiszpanii.

Wczoraysza gazeta *Gwiazda* umieściła list prywatny z portu *Santa Maria*, pisany d. 21 b. m., w którym czytamy: Xiąże *Angouleme* był u robotników, którzy przez dwie nocy zrobili przykopy i bez przeszkody posunęli je na 600 sążni. W chwili, kiedy ten list piszę, jesteśmy tylko na wystrzał z pistoletu oddaleni od twierdzy *Trocadero*. Nieprzyjaciel wysadził na ląd blisko 400 ludzi dla pospucia robot naszych, lecz bagnetem odparty, musiał natychmiast wsiąść znowu na okręty. Podczas bitwy baterye nieprzyjacielskie strzelały do nas nieustannie; ogień dotąd jeszcze nie ustał, lecz nie zrządził nam naymnieyszey szkody. Odwaga Xięcia *Angouléme* jest zadziwiająca; w pośród ognia nieprzyjacielskiego obeyrzał wszystkie nasze szańce i bateryе, z których jedna nosi nazwisko jego. Dziś upływa 3ci dzień z 5ciodniowego spoczynku, który ten Xiąże woysku pozwolił. W *Kadyxie* panuje wielka niezgoda między woyskiem liniowém a milicyą, z tego naybardziey powodu, iż milicya dostaje codzień 3 reale i większą porcyą żywności, aniżeli woysko. W tey chwili przybył tu z *Lisbony* sekretarz tamecznego posła francuzkiego, wyprawiony gońcem.“

Nie mamy wiadomości od czwartego korpusu woyska. Zdaje się, iż nieprzyjaciel chce się zamknąć w *Tarragonie*, a przynaymniey za posuwaniem się woyska naszego, cofnął się aż pod mury tey twierdzy. Ustąpił z *Rens*, gdy się dowiedział, iż stoimy w *Valls*. List prywatny wyraża, iż d. 25 b. m. miało się zacząć trzymanie *Tarragony* w zamknięciu. Co się tycze twierdzy *Figueras*, niechęć osady tameczney wzmaga się w miarę ubywania żywności. Zmnieyszono znowu jey porcye. Dowódca *San Miguel* lęka się powszechnego powstania, i oświadczył, iż ledwo do końca września utrzymać się potrafi.

Jedna z gazet irlandzkich donosi, iż Pani *Catalani* popłynie do *Mexyku* i dawać będzie koncerta w rzeczypospolitey kolumbiyskiey. Wiadomość ta jest zapewna żartem miłośników muzyki w *Dublinie*, ktorzy nie chcą się podpisywać na drugi koncert Pani *Catalani*.

Dnia 26 b. m. po południu okropna burza zniszczyła kilka gmin w obwodach *Dreux* i *Mantes* a przytém trąba wodna, nadzwyczaynie wielka, wyrzucała ze środka swego płomienie na różne strony, i w przestrzeni półmili kwadratowey wszystko spustoszyła. Grad padał wielkości jaja gołębiego, a kamienie i inne rzeczy, które wicher na kilka tysięcy kroków z sobą porywał, skaleczyły wielu mieszkańców.

Dnia 1 września. Dzisieyszy *Monitor* umieścił następujący list prywatny z portu *Santa Maria* pod d. 22 sierpnia: „Zabieramy się do uderzenia na twierdzę *Trocadero*; wszystkie roboty są ukończone, i trzeba tylko jeszcze zatoczyć działa na bateryе. Zdaje się, iż trzeci półk gwardyi będzie miał zaszczyt iść na czele woyska, i sądzą, iż pierwsze uderzenie nastąpi w nocy jutro lub pojutrze. Zapał i niecierpliwość woyska wprawiają w podziwienie; woysko to pała chęcią, aby sprawa prawości odniosła zwycięztwo tam, gdzie cała potęga i wszystkie usiłowania przywłaszczenia przeciwko prawości, niczego nie dokazały. Dziś rano zawinęło tu 7 lub 8 okrętów, dla wzmocnienia eskadry pod *Kadyxem*; sprowadziły potrzeby woienne i żywność. Między niemi jest fregata *la Cybele*, na którey Pan *Hyde de Neuville* udał się do *Lisbony*; towarzyszyły jey dwie korwety portugalskie, które Król portugalski oddaje pod rozrządzenie nasze.“

W okolicy *Tuy* zabrano w niewolą 29 zbiegłych francuzów, między którymi jest *Gouché*, który należał do spisku *Bertona*, i podpółkownik *Aymar*, dowódca ułanów. Obu tych, wraz z 8 innymi, posłano do jenerała *Bourke*.

Wczora po południu odprawiły się na polu marsowém coroczne wyścigi konne. Pierwszą nagrodę 1,200 franków otrzymał właściciel konia, który przestrzeń 2,052 sążni ubiegł w 5ciu minutach i 58 sekundach. Rozdano oraz drugą taką nagrodę i dwie po 900 fr. W gonitwach tych 3 masztalerzy spadło z koni, i niebezpiecznie się skaleczyło.

Hiszpania.

Madryt dnia 23 sierpnia.
(*z Gazety Warszawskiey.*)

Dowódca Rojalistów *Santos-Ladron* doniosł rejencyi z *Timanite* pod d. 8 b. m., iż od dwóch miesiecy mając 1500 ludzi, jest postrachem dla 3000 liberalistów w okolicach *Lerydy* i *Pampeluny*.

Rejencya tuteysza postanowiła, aby na pamiątkę walecznego poległego Porucznika gwardyi

Goiffieux, przy miesięczney lustracyi, pytano się o niego, a kapitan kompanii ma za niego odpowiadać: *żyje w pamięci mężnych*.

Słychać, iż, nim Stany w *Kadyxie* mianowały Kommissyą, która je ma zastąpić, rozstrzygnęły wprzód zapytanie: czyli można wchodzić w układy z nieprzyjacielem, jeśliby czynił propozycye? 86 członków oświadczyło się w sposobie potwierdzającym, a tylko 16 w odmawiającym.

Podczas rozruchów d. 15 b. m. w tuteyszey stolicy, postawiono przed pałacem rejencyi stoły, do których lud cisnął się dla podpisania przełożenia przeciwko ustanowieniu dwóch izb prawodawczych; co ledwo się zaczęło, przybył oddział woyska francuzkiego, obalił stoły, i tłum rozproszył. Lud zebrał się znowu przy tak zwaney bramie słońca, i powtórnie został rozproszony.

Rejencya wezwała nabywców dóbr duchownych, aby je oddali kościołom i klasztorom, jako niesprawiedliwie zabrane.

Zdaje się, iż dywizya jenerała *Quesady* wyydzie wkrótce dla wzmocnienia korpusu woyska w dawney Kastylii.

Podczas wjazdu Xiążęcia *Angouleme* d. 14 b. m. wieczorem do *Sevilli*, wszyscy prawie tameczni mieszkańcy wyszli na powitanie jego. Miasto wspaniale oświecono; wszędzie dawały się widzieć napisy: *Niech żyje Ferdynand VII! niech żyje Xiąże Angouleme!* z okien powiewały białe chorągwie, a na ratuszu stało popiersie Króla, którego strzegło 4 żołnierzy gwardyi i 2 halabardzistów. Nazajutrz przyjął Xiąże *Angouleme* obecnych jenerałów francuzkich i hiszpańskich, oraz innych oficerów, a oświadczywszy, iż dłużey bawić nie może: bo oswodzenie Króla jest jedyném jego usiłowaniem, udał się o godzinie 6tey wieczorem w dalszą drogę do *Kadyxu*.

Rozchodzi się tu następujący, tak nazwany akt dyplomatyczny, który ma obeymować zasady przyszłego pokoju, i który (jak słychać) dnia 17 sierpnia w porcie *Santa Maria* między infantem *Don Carlos*, bratem Króla naszego, oraz dwóma deputowanemi Stanów, z jedney strony, a pewnym jenerałem francuzkim, którego nazwisko nie jest wymienione, zawarty został. Nie podoba się on hiszpanom, a lubo ma pochodzić z biora marszałka Xiążęcia *Reggio*, pierwszy jednak artykuł pokazuje zaraz, iż jest zmyślonym: 1) Ma bydź zaczepne i odporne przymierze między Hiszpanią, Portugalią, Francyą i Anglią. 2) Naywyższa władza jest przy Królu i stanach powszechnych. Izba wyższa składać się będzie z 15 Grandów hiszpańskich, 15 Prałatów i 40 majętnych właścicieli. Izba Niższa ma mieć 100 Deputowanych, urządza wybory i stanowi warunki potrzebne do obierania; 3) Duchowni nie mogą bydź ani obrani ani należeć do wyboru; 4) Posiedzenie ma trwać 3 miesiące co rok; 5) Król może je przedłużyć, lecz tylko na miesiąc; 6) Władza wykonawcza jest odpowiedzialną; 7) Uznaje się niepodległość władzy sądowniczey; 8) Dla każdych pięciu prowincyy będzie ustanowiony sąd appellacyyny; 9) Władze municypalne zarządzają swoim okręgiem; 10) Z stosunku 3000 mieszkańców będzie jeden sędzia pierwszey instancyi, a sędziowie tacy są odpowiedzialnymi; 11) Wolność druku będzie opisana prawem; 12) Król zgodnie z stanami może wstrzymać uskuteczenienie jednego lub kilku artykułów tego prawa; 13) Przeszłość ma bydź puszczona w niepamięć; 14) Przepisany będzie sposób uwięzienia i postępowania sądowego; 15) Ustanowi się stałe woysko i gwardya narodowa w miastach; 16) Król mianuje urzędników cywilnych i sądowych; 17) Przyymuje się wszystko, co stany do d. 7 lipca 1822 r. uchwaliły, i co od tego dnia do 28 lipca r. b. względem związków z zagranicznemi mocarstwami postanowiły; 18) Co 5 lat odprawi się koncylium narodowe, na którém poseł Papiezki ma przewodniczyć, a Kommissarz królewski bydź obecnym; jeden zaś z Grandów Hiszpańskich wskaże przedmiot obrady; 19) Grandowie hiszpańscy, obrani członkami izby niższey, powinni mieć 30,000 dukatów rocznego dochodu z dóbr swoich; dochody zaś właściciele powinny wynosić 3000 dukatów, a deputowanych 2000 dukatów; 20) Każdy cudzoziemiec, jakąkolwiek bądź religiją wyznający, może osieść w kraju hiszpańskim; lecz tylko katolicy mogą publicznie odbywać obrządki religii swojey.

Puycerda, dnia 19 sierpnia.
(z teyże gazety).

Zaszły żwawe bitwy w *Vigo*, *Manresa* i *Berga*. Nieprzyjaciel w liczbie blisko 8000 ludzi przechodził z 400 końmi i tyleż prawie wołami przez góry i wąwozy. Zdawało się, iż twierdzę *Figueras* chce opatrzyć w żywność. Gdy przybył do mostu w *Cabriano*, Baron *Eroles* wyszedł z nierównie mnieyszą dywizyą swoją z *Manresa*; wszędzie po drodze kazał dzwonić na gwałt, przez co siła jego powiększyła się blizko 3 tysiącami ludzi. Stoczono potém zaciętą i krwawą bitwę, w którey mieliśmy 200 ludzi zabitych i ranionych, a jenerał *Milans* utracił 600 ludzi zabitych, oprócz wielu ranionych i jeńców. Pod Baronem *Eroles* dwa konie raniono, a jeden z ordynansowych officerów jego poległ. Między kilku zabitymi officerami milicyi jest także jeden półkownik.

A z y a.

Smirna dnia 18 lipca.
(z Gazety Warszawskiey.)

Gazeta tuteysza pod napisem *Dostrzegacz Wschodni*, zawiera co następuje: „Kapitan Basza zabrał między innemi okrętami greckiemi statek palny, oczyściwszy okolice *Patras* od greków, którzy tam krążyli, i sposobi się do uderzenia na na nich. Posłał woysko do *Patras*, które ma działać zaczepnie; inny oddział woyska wyprawił na trzymanie *Missolungi* w zamknięciu. Cała Romelia, oprócz dwóch lub trzech mieysc, jest w mocy turków. W Epirze, opanowali Talandi i Rakova, miasteczko, na które raptem uderzyli, i gdzie wszystkich greków wycięli. Arab, służący w woysku greckiem, dostawszy się w niewolą turecką, ocalił swoje życie obietnicą, iż manowcami zaprowadzi bezpiecznie turków do Rakova. Obok czynności i przezorności Kapitana Baszy, wyspy greckie wystawują właściwy im widok. Powoli jedna wyspa odłącza się od drugiey: widziano pożar w *Eubei*, to sąsiadów nie obchodziło; z równą obojętnością patrzeć będą na płomienie ogarniające cały Peloponez. W Idryi zaszły rozruchy, spokoyność panuje tylko na wyspie *Mitylenie* i *Scio*, gdzie wszystkich prawie mieszkańców zamordowano. Postępowanie jenerała Odyseusza jest osobliwsze. Pogardzony od greków ofiarował się z korpusem swoim, wynoszącym 2500 ludzi na usługi turków, o czém sam zapewnił ajentow europeyskich; miał na czele tego korpusu wkroczyć do Peleponezu. Teraz czyni podobne propozycye, lecz mu turcy nie ufają. Niezgoda greków jest ich zgubą. Każdy uznaje się niepodległym drugiemu, i w całey Morei nie ma nikogo, ktoby mógł objąć ster rządu i kierować nim przyzwoicie. Nigdzie nie widać potrzebnych przysposobień; i tak w *Napoli di Romania* powinnoby bydź 8,000 osady. Nigdzie nie widać dzielnosci i znajomośc i rzeczy.

Pozwolono drukować. *Z polecenia JW. Wojennego Litewskiego Gubernatora.*
Andrzey Bucharski Rzeczywisty Radca Stanu i Kawaler.

w Drukarni Redakcyi.

DODATEK DO GAZETY KURYERA LITEWSKIEGO N. 109.

Wilno dnia 10 *września v. s.* 1823 *Roku.*

Обзявленiе.

По волѣ Господина Главнокомандующаго 1-ю армiею, отъ Интенданства оной армiи симъ объявляется: Что на поставку провiанта и на некоторыхъ пунктахъ овса, а въ Динабургъ и лагерной соломы, будутъ происходить торги въ Казенныхъ Палатахъ тѣхъ самыхъ Губернiй, гдѣ войска расположены, имянно.

a) Въ Курляндской, Лифляндской, Калужской, Псковской, Владимирской и Волынской, по особому состоянiю въ нихъ хлебныхъ промысловъ, на потребность цѣлаго года, т. е. съ 1-го Генваря 1824 по 1-е Генваря 1825 года, а для Риги, Динаминда и Митавы съ полугодовымъ кромѣ того запасомъ. По Витебской Губернiи на пять первыхъ мѣсяцовъ года, т. е. съ 1-го Герваря по 1-е Iюня 1824 года, для пунктовъ: Велижа, Суража, Витебска, Полоцка, Дризы, Креславки и Динабурга; на весь 1824 годъ для Городка, Невеля, Себежа, Люцина, Режицы, Росицы, Ворклянъ, Преля и Лепеля, и по Смоленской какъ для войскъ сей самой Губернiи на весь 1824 годъ, такъ и на поставку въ потребность на семъ мѣсяцовъ т. е. съ 1-го Iюня 1824 по 1-е Генваря 1825 года для слѣдующихъ Придвинскихъ пунктовъ Витебской Губернiи: Велижа, Суража, Витебска, Полоцка, Дризы, Креславки и для Динабурга съ присовокупленiемъ въ Динабургъ полугодоваго запаса.

b) Въ Губернiяхъ Воронежской, Тамбовской, Екатеринославской, Полтавской, Слободскоукраинской, Тульской, Рязанской, Орловской, Курской и въ Виленской на ту часть Губернiи которая занята войсками 1-й армiи, поставки ограничиваются на время съ 1-го Генваря по 1-е Октября 1824 года т. е. на девять мѣсяцовъ.

c) Въ Губернiяхъ: Могилевской для всѣхъ пунктовъ оной на время съ 1-го Генваря по 1-е Iюля 1824 года, въ Черниговской тоже для всѣхъ пунктовъ оной съ 1-го Генваря 1824 по 1-е Генваря 1825 года; а въ Минской для Речицы равномѣрно на весь 1824 годъ а для Бобруйской крѣпости съ 1-го Iюня 1824 по 1-е Iюня 1825 года.

d) Сверхъ того произведены будутъ торги въ Тамбовской Казенной Палатѣ для всѣхъ могазейновъ Владимирской Губернiи на потребность всего 1824 года.

Сроки осеннихъ въ семъ 1823 году торговъ назначаются во всѣхъ Казенныхъ Палатахъ въ одно время какъ для мѣстной потребности такъ въ некоторыхъ и для могазейновъ другихъ Губернiй такимъ образомъ:

Перваго разряда торги Октября 8, 10 и 12 переторжки Октябряже 15, 16 и 18-го въ Губернiяхъ: Воронежской, Тамбовской, Екатеринославской, Полтавской, Слободскоукраинской и Волынской.

Втораго разряда: торги Октября 16, 17 и 18-го, переторжки Октябряже 19, 22 и 23-го въ Губернiяхъ, Курляндской, Лифляндской, Псковской, Тульской, Рязанской, Орловской, Курской, Калужской, Смоленской, и Владимирской.

Третяго разряда торги Ноября 1, 2 и 5-го, переторжки Ноября 6, 7 и 9-го въ Губернiяхъ Виленской, Минской для Бобруйска и Речицы; Витебской, Могилевской и Черниговской.

На сiи сроки вызываются желающiя къ торгамъ съ законными залогами воуваженiѣ по мѣсячной поставки припасовъ на сей разъ въ пятую часть противъ подряда, а на обеспеченiе задатковъ особо кромѣ общественныхъ отъ дворянства поставокъ, кои остаются на одномъ довѣрiи; вѣдомости о потребности въ каждой Губернiи будутъ разосланы въ Казенныя Палаты въ свое время и публично въ оныхъ открыты въ мѣстѣ съ подробными кондицiями и прочими правилами, на основанiи коихъ должны происходить поставки.

За Отсутствiемъ Генералъ Интенданта Исправляющiй должность Полеваго Генералъ Провiантмейстра 1-й Армiи *Микеевъ.*

Августа 25го дня
1823 года М. Шкловъ.

Ogłoszenie.

Z woli Pana Głównodowodzącego 1szą Armiją, od Intendencyi tey Armii ogłasza się: iż na dostawę prowiantu i do niektórych punktow owsa, a do Dyneburga i słomy kulowey, będą się odbywać targi w Izbach Skarbowych tych guberniy, gdzie woyska są rozłożone, a mianowicie:

a) W Kurlandzkiey, Inflantskiey, Kałuzkiey Pskowskiey, Włodzimirskiey i Wołyńskiey, dla osobnego stanu w nich zbożowego przemysłu, na potrzebę całego roku, t. j. od 1 stycznia 1824 do 1 stycznia 1825 r. a dla Rygi, Dynamunde i Nitawy z półrocznym prócz tego zapasem. W gubernii Witebskiey na pierwsze pięć miesięcy roku, t. j. od 1go stycznia do 1 lipca 1824 roku, do punktow: Wieliża, Suraża, Witebska, Połocka, Drysy, Kresławki i Dyneburga; na cały 1824 rok dla miast Newla, Siebieża, Lucyna, Rezycy, Rosicy, Worklan, Prela i Lepla, i w Smoleńskiey, jak dla woysk teyże gubernii na cały 1824 rok, tak też na dostawę ilości potrzebney na siedm miesięcy, t. j. od 1 junii 1824 do 1go stycznia 1825 r. do następnych punktow nad Dzwiną w gubernii witebskiey: Wieliża, Suraża, Witebska, Połocka, Dryzy, Kresławki, i do Dyneburga, z przydaniem do Dyneburga półrocznego zapasu.

b) W gubernijach Woronezkiey, Tambowskiey, Ekaterynosławskiey, Połtawskiey, Słobodzko ukraińskiey, Tulskiey, Riazańskiey, Orłowskiey, Kurskiey i w Wileńskiey na tę część gubernii, która zajęta jest woyskami 1szey Armii, dostawy ograniczają się od 1go stycznia do 1go października 1824 roku, t. j. na dziewięć miesięcy.

c) W gubernii Mohilewskiey do wszystkich jey punktów na czas od 1go stycznia do 1go lipca 1824 roku, w czernihowskiey także do wszystkich jey punktow od 1go januaryi 1824 do 1go januaryi 1825, a w Mińskiey do Reczycy, również na cały 1824 rok, a do twierdzy Bobruyska od 1 czerwca 1824 do 1go czerwca 1825 roku.

d) Nadto odbędą się targi w Izbie Skarbowey Tambowskiey do wszystkich magazynow gubernii włodzimierskiey na potrzebę całego roku 1824.

Terminy targow jesiennych w teraźnieyszym 1823 roku naznaczają się we wszystkich Izbach Skarbowych w jednym czasie tak na mieyscową potrzebę, jako też w niektórych i do magazynów innych guberniy w ten sposob.

Pierwszego oddziału targi oktobra 8, 10 i 12, przetargi takoż oktobra 15, 16 i 18, w gubernijach woronezkiey, tambowskiey, ekaterynosławskiey, połtawskiey, słobodzko-ukraińskiey, i wołyńskiey.

Drugiego oddziału targi oktobra 16 17 i 18, przetargi takoż oktobra 19, 22 i 23 w gubernijach, Kurlandzkiey, Inflantskiey, Pskowskiey, Tulskiey, Riazańskiey, Orłowskiey, Kurskiey, Kałuzkiey, Smoleńskiey i Włodzimierskiey.

Trzeciego oddziału targi nowembra 1, 2 i 5go, przetargi nowembra 6, 7 i 9, w gubernijach Wileńskiey, Mińskiey do Bobruyska i Rzeczycy, Witebskiey, Mohilewskiey i Czernihowskiey.

Na te terminy wzywają się życzący na targi z ewikcyami prawnemi w stosunku do miesięczney dostawy żywności na ten raz w piątey części całego podradu, a na zabezpieczenie zadatkow osobno, prócz dostaw od Zgromadzeń Stanu Szlacheckiego, które zostają na samey ufności; wiadomości o ilości potrzebney w każdey gubernii będą rozesłane do Izb Skarbowych w swoim czasie i publicznie w nich odkryte, razem ze szczegółowemi kondycyami i dalszemi prawidłami, na których osnowie mają się czynić dostawy.

W niebytności Jenerał Intendenta Sprawujący obowiązki polowego Jenerał Prowiantmeystra 1ey Armii *Mikiejew.*

Dnia 25 augusta
1823 *roku M. Szkłow.*

Kurs wileński na assygnaty od dnia 7 września rubel srebrny 3 rub. 78½ kop., czerwony złoty nowy r. 11 kop. 73, stary r. 11 kop. 54, imperyał r. 36 kop. 70½

1. Od Mińskiego Gubernialnego Rządu ogłasza się, że w Mińskiey Gubernii postanowiono wybudować w 1824 r. podług śmietow, planow i fasad drewniane na murowanym fundamencie, pocztowe domy, a mianowicie: w powiatach Mińskim w miasteczku Koydanowie; Mozyrskim w miasteczku Skorodnie; i Rzeczyckim w miasteczku Łojewie; a zatem życzący wziąć na siebie takowe wybudowanie, zechcą przybywać na targi z prawnemi kaucyami do Mińskiey Skarbowey Izby na terminy: 1szy 8, 2gi 9 a 3ci 12, a na przetarg dnia 14 następującego nowembra, gdzie za przybyciem życzących okazane im będą kondycye do targow, śmiety, plany i fasady. Dnia 31 augusta 1823 roku. Sekretarz F. Arcimowicz.

---

1. Niżey podpisany kassując handel utrzymywany do tychczas w Wilnie, życzy, aby Szanownym Obywatelom Prowincyi Litewskiey ta pozostała dogodność, jaką czynił sprowadzając nasiona gospodarskie zagraniczne w lepszych gatunkach, aniżeli tu gdziekolwiek indąd dostać można było. Umówiwszy się przeto z kim wypadało, ma ukontentowanie donieść, iż Wileńskie Towarzystwo Dobroczynności, życzące równie się przysłużyć Współobywatelów, raczyło wziąć na siebie trud sprzedaży nasion, po tey samey umiarkowaney cenie, jaka dotąd u mnie była, a JPan C. Wagner w Rydze one corocznie w świeżych gatunkach i należytey porze dostarczać będzie; przyczym wzmiankowane Towarzystwo Dobroczynności, równie i wypełnieniem sprawunków na nasiona, cebulki, krzewa, kwiaty i tym podobne od JP. Wagnera zająć się raczy. Wilno 8 września 1823. Józef Kopsch.

Oświadczenie.

1. Oświadczenie imieniem moim Katarzyny z Żabow wprzód Strutyńskiey teraźnieyszey Pomarnackiey, przeciwko W. JP. Bogumile z Strutyńskich wprzód Piłsudzkiey powtóre Sowietnikowey Kukiewiczowey potrzecie dopiéro Sowietnikowey Horehladowey, oraz Janowi Sipowiczowi Woźnemu Ptu Wileń. czyni się z następnego powodu. Za przybyciem swoim do Miasta Wilna żałca delatorka odebrała wiadomość, że obżał. Woźny Ptu Wileń. Jan Sipowicz użytym będąc od obżał. Bogumiły z Strutyńskich teraźnieyszey Horehladowey Sowietnikowey zeznał w Aktach Ptu Wilkomir. pod dniem 14 mca augusta ze wszech miar nieprawną intromissyą, w którey ośmielił się wyrazić, iż po wysiedzeniu trzydniowey spokoyney w majętności Ucianie possesyi, tak część czwartą majętności jako też czwartą część wszelkiego ruchomego i summownego majątku z głowy zeszłego ś. p. Jenerała Ildefonsa Strutyńskiego pozostałego, na rzecz Bogumiły z Strutyńskich wprzód Piłsudzkiey następnie Sowietnikowey Kukiewiczowey w ostatku Horehladowey zaintromitował. Dzieło takowe będąc zewszech miar niesprawiedliwe i nieprawne, ażeby w kimkolwiek niezrobiło naymnieyszego wrażenia, iż ma w sobie zasady słuszności, a następnie, aby się niestało powodem do kłótni i processow, natychmiast po odebraniu takowey wiadomości, istotny onego walor następnie objaśniam. Z mocy dokumentu pod rokiem 1784 w aktach Ziem. Wiłkom. przyznanego, jakowy zeszły Ildefons Strutyński Jenerał woysk koronnych mąż pierwszy żałcey dellat. dla niey uczynił, żałująca dellat. jest nie zaprzeczoną po przeżyciu męża swojego Jenerała Strutyńskiego dożywotniczką majętności Uciany ze wszelkiemi attynencyami, a zaś wszelkiego ruchomego majątku i kapitału na mocy tegoż dokumentu wieczystą aktorką. Dokument takowy od daty nastania swojego żadnym przeciwnym aktem nie będąc cofniętym, naymnieyszey obojętności podlegać nie może, o czem obżał. Sowietnikowa Horehladowa wie naydokładniey, a więc jey intromissya z tego nawet powodu, gdyby innych nie było dokumentow, żadnego nie ma znaczenia. Bardziey zaś wszelkie pretensorstwo do majątku zeszłego Jenerała Strutyńskiego teyże Sowietnikowey Horehladowey do funduszow oycowskich niszczy ostatecznie następna okoliczność. Bogumiła z Strutyńskich wprzód Piłsudzka następnie Kukiewiczowa teraźnieysza Sowietnikowa Horehladowa, gdy zawierała szlubne związki za wiedzą i zezwoleniem tak zał. delatorki jako też zeszłego Jenerała Strutyńskiego pod rokiem 1793, natenczas miała sobie z woli rodzicielskiey z dóbr oyczystych i macierzystych przeznaczoną summę posagową w ilości zł. pol. 60,000, w którey będąc całkowicie przez rodziców swoich uspokojoną, dwóma kwietacyami nayprzód: przez kwietacyą roku 1793 mca julii 24 dnia datow. a w tymże roku mca augusta 7 dnia w Aktach Ziem. Wiłkom. przyznaną, i drugą w roku 1795 mca marca 11 dnia datowaną, a tegoż roku mca junii 6 dnia w Aktach Grodz. Ptu Wiłkom. przyznaną, łącznie z byłym mężem swoim JW. Janem Chryzostomem Piłsudzkim natenczas Podkom. a następnie Marszałkiem Ptu Telszew., tak żał. delatorkę jako też zeszłego męża a jey oyca Ildefonsa Strutyńskiego wiecznie a nieodzownie zakwietowała, nie koniec na tém, w lat kilkanaście po wydaney takowey kwietacyi, zdało się obżał. Horehladowey tak z żał. Delką jako też z zeszłym jey oycem Jenerałem Ildefonsem Strutyńskim w Ziemstwie Wiłkom. popierać process o pieniądze, jakby przez żalcą i jey zeszłego męża na wyprawę obiecane, w toku takowego processu kiedy sama obżalna teraźnieysza Sowietnikowa Horehladowa naygruntowniey przekonaną została, że utworzona przez nią napaść mieć dobrego następstwa nie może, wtenczas trzecią z kolei na rzecz załcey dellatorki i jey zeszłego męża pod datą 1814 mca augusta 1 dnia nastałą a tegoż roku mca i dnia w Ziemstwie Ptu Wileńskiego przyznaną kwietacyą raz trzeci z kolei wyrzekając się utworzoney napaści, rodzicow swoich zakwietowała, Po takich kwietacyach że obżał. teraźnieysza Sowietnikowa Horehladowa żadnych stosunkow tak do majątku zał. dellatorki jako też do majątku oyca swojego zeszłego Jenerała Strutyńskiego mieć nie może, takowe bardzo dla każdego nastręcza się przekonanie, mimo to jednak kiedy się zdało obżał., niewiadomo dla jakich widokow utworzyć wyżey na dacie pomienioną intromissyą, a nadto gdy obżał. Woźny nie będąc przez nikogo w majętności Ucianie widzianym, a tém samém niewysiadując godziny jedney possessyi, ważył się takowe ze wszech miar nayuieprawnieysze dzieło w Aktach Ziem. Ptu Wiłkom. zeznać; prze-

to dla ostrzeżenia publiczności, ażeby się nikt nie uwodził takowym aktem, jako też dla zapewnienia spokoyności przyszłey, pokąd obszernieysze w mieyscu właściwym nastąpi rzeczy wyjaśnienie i pokąd do zniknięcia takowych działań przyzwoitą koleją przedsięwzięte będą kroki, tymczasowie wyświetliwszy złe sprawowanie obowiązku woźnego, a razem okazawszy niesprawiedliwość postępowań teraźnieyszey Sowietnikowey Horehladowey, ninieysze oświadczenie jako Aktorka rzeczy własnorącznie podpisuję.

Katarzyna z Żabow Pomarnacka.

Roku 1823 mca września 7 dnia. Przed aktami Ziem. Ptu Wileńskiego stawając obecnie JW. Katarzyna z Żabow primo voto Strutyńska ad praesens Pomarnacka Sędzina, ninieysze oświadczenie wpisać do protokułu podała i w onym własną ręką podpisała. Przyjąłem Jan Zienkowicz Wileń. Ziem. Regent. 1823 mca września 7 dnia. Takowe oświadczenie Redakcya może umieścić do Gazet Kur. Lit. poświadczam Michał Sawicki Pezydent Ziem. Ptu Wileń. i Kawaler.

Sąd Exdywizorski.

1. Sąd taxatorsko-exdywizorski za Remissą Sądu Głów. Litewsko-Wileńskiego 2go Departamentu w roku idącym augusta 3 dnia zapadłą, do majątku Romajń JW. Maurycego Prozora Jenerałowicza, w ptcie Kowieńskim sytuowanego zebrany; po rozwiązaniu wstępnych kwestyow akcessoryynemu stopniowi właściwych, przeznaczeniu administracyi, nakazaniu pomiary, i uznaniu wypadających z rodzaju sprawy aktów, termin powtórego zjazdu do Romaiń na dzień 21 stycznia następującego 1824 roku zadeterminował; a w stosunku, do prawideł Remissyynego dekretu, przez niniejszą awizacyą wzywa do stanności w Sądzie exdywizorskim wszystkich kredytorów, pretensorów, i debitorów, zeszłych Ignacego oyca, Henryka syna, i żyjącego Maurycego Prozorów: jako też Sukcessorów Marianny Rodziewiczowey, Annę z Pilichowskich matkę, Karola syna Rodziewiczow aktorów Kroż, oraz, wszystkich lokatorów na tymże majątku Krożach zostających, a do odpowiedzi JW. MaurycemuProzorowi za pretensye sukcessorów Łowczyny Rodziewiczowey, w skutek ukazu Senackiego 1810 aug. 5 i dekretu Sądu Głów. obowiązanych, z zastrzeżeniem iż w skutek prawa i Remissy na niestawających ammisia ich dowodu z zasądzeniem pretendowanych summ zapisaną będzie. Regent Exdywizorski Jan Jasieński.

Wolno drukować Pisarz Ziem. Zaw. Józef Bukowski prezydujący Exdywizyi.

2 Izba Wileńska Powszechney Opieki zawiadamia, iż w skutek postanowienia jey w dniu 1 praesentis zakroczonego, w dniach 8, 10 i 12 tego miesiąca będzie odbywać się w teyże Izbie publiczna licytacya na wypuszczenie w czynszowe władanie od ś. Michała, dworku, w części z muru, a w części z drzewa, z obszernym warzywnym ogrodem, w Wilnie, na przedmieściu Zarzeczu, blisko rynku drewnianego, pod N. 598 będącego, do funduszu Szpitala zgromadzenia JJPanien Siostr Miłosierdzia należnego; ktoby zatem życzył takowy dworek wziąć na wieczny czynsz, ma się jawić na pomienione terminy do Izby Powszechney Opieki, dla targow, okazania inwentarza terazнieyszey sytuacyi dworku, i warunkow prawa z kaucyą do rubli srebrnych 210 odpowiednią. Dat roku 1823 septembra 6 dnia.

Członek Magistratury Opieki Powszechney Józef Puzyna.

Pietraszewski Sekretarz.

2. Izba Powszechney Opieki Gubernii Litewsko-Wileńskiey zawiadamia, iż od szpitala Siostr Miłosierdzia, w Wilnie na Sawicz ulicy będącego, są przysłane do niey znalezione po zeszłym w tym szpitalu szlachcicu Pietrze Boreyszy następujące papiery, jako to: karta przez starozakonnego Leyby Peysachowicza obywatela Wileńskiego, na pożyczone u niego w r. 1821 apryla 21 dnia rub. sr. 270 wydana, oraz świadectwo W. Wagnera na przyjęcie tegoż Boreyszy do Dobroczynności tuteyszey; przeto krewni rzeczonego ś. p. Piotra Boreyszy zechcą przybydź sami lub zesłać prawnie umocowaną osobę z dowodami o rodzeństwie, do Kancelaryi Izby Powszechney Opieki w domie na pomieszkanie JW. Gubernatora Wileńskiego przeznaczonym, lokujący się, dla przyjęcia od niey pomienionych, tranzaktów.

Członek Izby Powszechney Opieki: Józef Puzyna. Sekretarz Pietraszewski. Naczelnik Stoła Hurynowicz.

3. Въ домѣ подъ N. 1259 Госпожи Полковницы Бендерской положенымъ прошиву бульвара Базильяновъ 1-й Остробрамской Часши, отдаешся квартира въ аренду отъ святаго Михайла на одинъ годъ; въ коей покоевъ съ мебелями 4 передпія, подъ оными людская, пекарня, кухня англинская, спижарня, склѣпъ и на дворѣ мѣсто для дровъ. Квартиру сію можно видѣть ежедневно отъ 8 часовъ утра и до 6 часовъ вечера. О ценѣ узнать можно отъ управителя дому.

3. W domie pod N.º 1259, Pani Benderskiey Połkownikowey, położonym naprzeciw bulwarow bazyliańskich, 1szey Ostrobramskiey części, wypuszcza się mieszkanie do najęcia od ś. Michała na jeden rok, w niém od frontu pokojow 4 z meblami, pod niemi stancya dla ludzi, piekarnia, kuchnia angielska, śpiżarnia, sklep i na dziedzińcu mieysce na skład drew. Mieszkanie to można widzieć każdego dnia od godziny 8 zrana od 6tey wieczorem. O cenie dowiedzieć się można od zarządzającego tym domem.

2 W domie kupca Tichona Zaycowa przy ulicy ostrombramskiey N. 13 położonym, znayduje się do sprzedania sztukami płótno tkackie bielone w trzech gatunkach z fabryki Janiskiey w dobrach zeszłego Xięcia Jenerała Zubowa zaprowadzone. Życzący nabyć zechce się udać do kancellaryi opieki nieletniey Xiężniczki Zubow, w tymże domu lokacyą mającey, gdzie płótno rzeczone widzieć każdego czasu może, i o cenie się dowie.

1. *Dnia 8 septembra zrana o godzinie dziesiątey, biedny służący zgubił pańskich pieniędzy rubli 600 assygnacyynych w trzech 200 rublowych assygnatach idąc od Ostrey Bramy po zawalu ku Bramie Trockiey. Ktoby takowe pieniądze znalazł i do Redakcyi Kuryera Litewskiego dostawił, odbierze nagrodę rubli dwieście.*

)1(

Pozew!

2. *Wedle Ukazu JEGO IMPERATORSKIEY Mości Samowładnącego Całą Rossyą etc. etc. etc.*

Urodzonym: Józefowi Buchowieckiemu Majorowi Woysk Polskich jako Ewiktorowi, a Michałowi Zabiełłowi Generałowi jako nabywcy dóbr Łaukiesy i Kurczmuyży w Gubernii Kurlandzkiey sytuowanych, ewikcyi uległych, Przypozew do Sądu Głów. Litew. Wileńskiego, czasowego Departamentu, z instancyi Ur. Kazimierza Antuszewicza Adwokata Sądu tegoż, jako wyznaczonego w roku idącym 1823 julii 27 dnia (dla niestanności Urodzoney Kunegundy z Wołłowiczow Hrabini Platerowey Starościney Giegobrodzkiey w sprawie z jey kredytorami, w tymże Sądzie Głnym dopiero intentującey się) Prokuratora massy, podaje się: kiedy obżałny W. T. Majorze Buchowiecki, przy wyprzedaży Urodzoney Platerowey Starościney Giegobrodzkiey dóbr Szulnik i Gozy w ptcie i Gubernii Wileńskiey naydujących się, w roku 1805 aprila 28 dnia nastałey, nad podaną przez siebie do uspokojenia teyże Platerowey Tabellę Długow (do waloru tylko przedającegó się majątku skompletowanych) pozostających wierzycieli w ukryciu swym zatrzymałeś; i ci, dowiedziawszy się później o sprzedaniu rzeczonych Szulnik i Gozy (jako jedynego tylko do tey pory obżałłgo W. T. funduszu) nową tych dóbr nabywczynię zaczęli po wszystkich prawie Subselliach konwinkować, a która, zamiast opłacenia Tabellą wykazanych czterechkroć, nie była obowiązaną, deportować blisko 700,000 zł. potém zjawionych; takim uwiedziona podstępem, musiała oświadczyć konkurs, i zyskała wraz na Sąd Taxatorsko-exdywizorski w roku 1806 9bra 8 Remissę, do którego to Sądu, nie tylko i obżałgo W. T. razem z jegoż wierzycielami przypozwać, lecz i przez pośrednictwo Władz Rządowych powoływać nieomieszkała, skutkiem takowey Remissy, spełniony został we wszystkim, i akt pierwszo zjazdowy Sądu exdywizorskiego w Szulnikach, Gdy tym czasem śmierć zakroczona brata Jana, otworzyła obżałłmu W. T. drogę spadku do pozostałych po nim majątków Łaukiesy i Kurczmuyży w Gubernii Kurlandzkiey; obżałny W. T. chcąc (widać) wrócić do dawnego kredytu, sam starałeś się pośpieszyć, przez podane w roku 1808 julii 28 do Gazet Kurlandzkich i Litewskich oświadczenie, z tym uprzedzeniem: „że wszystkich kredytorow nadtabellowych z nowo otworzonych funduszow uspokoisz" i kiedy Sąd exdywizorski za powtórnym swym do Szulnik zjazdem miał ustanowić już pryncypalny wyrok, obżałny W. T. toż samo publiczne zapowiedzenie przez osobną na piśmie pod dniem 24 augusta tegoż 1808 roku złożoną na Sądzie submissyą stwierdziwszy, skłonił Urodzoną Platerowę do cofnienia popieraney exdywizyi; z takiego zatém powodu i Sąd Exdywizorski; prócz zapisaney skutkiem Remissy Sądu Głównego na niestawających kredytorow amissyi, nic więcey nie mając do czynienia, o zgodzie wzajemney stron rozprawujących się, a amissyi niestawających poświadczywszy, czynność swoją za rozwiązaną ogłosił; takim obżałgo W. T. Platerowa przejęta oświadczeniem, wraz niektórym gotowizną starała się opłacić, a innym, Buchowieckich obligi, na własne zmieniła, naypewnieyszą będąc, i dla siebie, i dla przybyłych kredytorow, z funduszow przez obżałgo zaofiarowanych dostateczney odpowiedzi; ale, kiedy obżałny W. T. przez upłynione następnie lat dwie, ani samey Platerowey nic niezapłaciłeś ani żadnegoś kredytora nieuspokoił, lecz co większa zdeterminowałeś się wiecznością Łaukiesę i Kurczmuyżę Generałowi Zabiełłowi wyprzedać, a pozostałą tu w Litwie starościnę Giegobrodzką, przejęci przez nią kredytorowie, o swoje należności na nowo zaczęli prozekwować, i znowu po różnych nękać Subseliach, majątki, nie tylko od obżałłgo W. T. nabyte, ale i jey własne roztradowali; w tenczas, i znowu, innego nieznaydując ratowania się środka, powtórnie deklarować musiała konkurs, i na ony w roku 1811 januaryi 24, w Sądzie Głównym Wileń. uzyskała Remissę; do którego pomimo kilkakrotne do Gazet podawane awizacye, a pryncypalniey, pomimo kommunikacyą tegoż Sądu Głów. równo z datą wzmienioney Remissy do Rządu Guberńskiego Kurlandzkiego uczynioną, aby ten Rząd, zobowiązał obżałgo jako Ewiktora, a Ur. Generała Zabiełłę jako nabywcę dóbr ewikcyi uległych, do nieodzowney stanności, i zupełnego wszystkim w Sądzie exdywizorskim usprawiedliwia się, obżałny W. T. miałeś się niestannie, i prócz uczynionych ze swojey strony pewnych tentacyy, nie do usprawiedliwienia się, lecz do strudnienia wszystkim przyzwoitey satysfakcyi zmierzających, obecnym, generalnego rozliczenia się kredytorow swoich z Urodzoną Platerową bydź niechciałeś; przez ten zas bezwzględny swóy krok, ostateczną zadając już fortunie i losowi nieszczęśliwey Platerowey klęskę, ośmieliłeś i własnych pretensorow do niepraktykowanych formowania stosunków, przychodzenia z podeyrzanemi skryptami, i zmyślonemi rachunkami; przeciwko którym, lubo Platerowa naymocniey powstawała, cóż mogła wskurać wtenczas, kiedy sam debitor obojętnym na wszystko patrzał okiem, między innemi kredytorami: przychodzili np. i UUr. Ignacy i Michał Buchowieccy, którzy za 70,000 zł. pozyskali w Sądzie Szulnickim rekognicyą, a względnie których pretensyi, obżałny W. T. w liście swoim do plenipotenta Starościney Ur. Korwella pod dattą 1808 8bra 22 pisanym sam konkludowałeś: „Ze za cały interes (Ignacego) nie dam sześciu groszy etc. a wieluż to było, i z mnieyszemi podobnemi stosunkami, przeciwko wszystkim, ile mogła opierała się Platerowa, bez naoczney wszakże assystencyi samego aktora, przy zawartych nabywczyni ustach, jako bez żadney wiadomości i znajomości tychże zostającey stosunkow, wszystko, co chcieli brali, i za wszystko, z krzywdą prawdziwych wierzycieli, naylepsze pouzyskiwali lokacye; pomimo atoli naysmutnieysze dla siebie ztąd ewenta, niemogąc Urodzona Platerowa znieść takiey sobie, i swoim wierzycielom zadaney krzywdy, założyła appellacyą od wyroku Sądu exdywizorskiego 1812 maja 23 w Wilnie zapromulgowanego; w poparciu którey, gdy dopiero jest w Sądzie Głów. Lit. Wileńskim już ostateczną ustaloną rozprawa, którey obżałny W. T. Majorze, i skutkiem Remissy Sądu Głów. i skutkiem tylekrotnych awizacyi, a nadewszystko: dwóch Rządowych czynionych między sobą kommunikacyow, i własney, w roku 1808 augusta 24 publicznie zdeklarowaney submissyi, że wszędzie, i każdemu z swoich wierzycieli nie tylko odpowiesz na stosowane do siebie pretensye, ale te, z własnych uspokoisz funduszow, kiedy obowiązany jesteś assystować; dokumenta potrzebne ku zbiciu fałszywych pretensyi dostarczyć, majątki Starościney Platerowey, zniesieniem własnych długow, jako massę funduszow, prawdziwych jey wierzycieli niewinnie ciążących, oswobodzić, w takowym celu żałujący Antuszewicz jako wyznaczony do obrony teyże massy Prokurator, nayduiąc zakonieczny obowiązek przypozwania do Sądu Głów. Lit. Wileń. czasowego Departamentu i obżałgo W. T razem z Generałem Zabiełłą, (ostatniego? dla niebronienia skutkow następnego wyroku, jaki z obżałnym Buchowieckim pod stannością? lub w niestanności jego zapaść musi), to spełnia, odwołując się z resztą, do głosu ogólnego, i zachowując wolność poprawienia się na tem, lub wyniesienia innego pozwu.

Roku 1823 septembra 6 dnia. Woźny niżey podpisany zeznaje iż tego pozwu kopią od pozywającego po pozwanych do Sądu Głów. Litew. Wileńskiego czasowego Departamentu wyniesionego, dla nienaydywania się w tey Guberii possesyi, do drzwi Sądowych przybiłem, a któren po zeznaniu, dla dóyścia osob pozwanych wiadomości, ma bydź podanym do gazety Kur. Lit. Pisan ut supra. Wincenty Kondratowicz Woźny Sądu Głów. Lit. Wileń.

Roku 1823 7bra 6 dnia. Woźny obecny, Pozew takowy zeznał sądownie, poświadczam. Józef Putyna Głów. Sądu Assessor.

Takowy Pozew Redakcya do druku przyjąć może poświadczam, Głów. Sądu Assessor. Józef Putyna.